

Maria Kaczorowska¹

KONFERENCJA „PRAWO NOWYCH TECHNOLOGII WE WROCŁAWIU”

Z OKAZJI JUBILEUSZU 20-LECIA CENTRUM BADAŃ PROBLEMÓW PRAWNYCH I EKONOMICZNYCH KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ, WROCŁAW, 14–15 PAŹDZIERNIKA 2022 R.

Znamionujące współczesną transformację cyfrową zjawiska bezprecedensowego postępu technologicznego i powszechnej informatyzacji oraz wynikające z nich wyzwania dla obrotu prawnego determinują kierunki prac badawczych w dziedzinie nauk prawnych, w których zaznacza się w coraz większym stopniu wymiar interdyscyplinarny. Istotny wkład w rozwój badań poświęconych problematyce wpływu przemian związanych z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych na poszczególne dziedziny prawa, jak również w stymulowanie reform polskiego systemu prawnego stanowią przedsięwzięcia naukowe realizowane w Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej (CBKE), działającym od 2002 r. na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego pod kierownictwem prof. dra hab. Jacka Gołaczyńskiego. Przypadający w 2022 r. jubileusz 20-lecia działalności centrum stał się okazją do podsumowania dotychczasowych osiągnięć badawczo-rozwojowych jednostki.

¹ Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Uniwersytet Wrocławski.

Wielokierunkowe badania naukowe prowadzone w CBKE obejmują szeroki zakres zagadnień z dziedziny prawa nowych technologii, ze szczególnym uwzględnieniem informatyzacji sądownictwa i administracji publicznej. Doniosłe znaczenie praktyczne mają podejmowane przez zespół CBKE inicjatywy w dziedzinie informatyzacji procedur sądowych, w tym opracowanie koncepcji rozwiązań normatywnych i wdrożenie projektów informatycznych dotyczących protokołu elektronicznego, elektronicznego postępowania upominawczego (EPU), internetowego dostępu do ksiąg wieczystych i Krajowego Rejestru Sądowego, a także do akt spraw sądowych (Portal Informacyjny), jak również publikacji orzeczeń sądów powszechnych w Internecie (Portal Orzeczeń). Na bogaty dorobek naukowy CBKE składają się liczne projekty badawcze o charakterze krajowym i międzynarodowym, służące pogłębionej analizie tendencji w dziedzinie wykorzystania innowacji technologicznych w obrocie prawnym i postępowaniach sądowych, m.in. „Electronic Communications Legal Expertise Transfer” (ECLET), nr: MTKD-CT-2004-002635, projekt finansowany przez Komisję Europejską (2005–2009); „E-sąd – Informatyzacja postępowania cywilnego”, nr R11 006 02, projekt naukowo-wdrożeniowy finansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2007–2009); „Measuring Justice Costs and Quality” (eMCOD), projekt finansowany przez Komisję Europejską (2009–2011); „Hybrid Enhanced Money Laundering Intelligence, Investigation, Incrimination and Alerts” (HEMOLIA), nr 261710 (W221/7.PR/2011), projekt finansowany przez Komisję Europejską (2011–2014); „Obieg dokumentów elektronicznych między sądami a urzędami stanu cywilnego w sprawach z zakresu prawa cywilnego oraz rodzinnego i opiekuńczego”, nr N N110 19134, projekt finansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2011–2012); „Informatyzacja ksiąg wieczystych”, nr 2015/17/B/HS5/00460 (OPUS 9), projekt finansowany przez Narodowe Centrum Nauki (2016–2019); „e-Justice Communication via Online Data Exchange” (e-CODEX PLUS), nr INEA/CEF/ICT/A2016/1295773, projekt finansowany przez Komisję Europejską (2017–2019); „Introduction of Data Protection Reform to the Judicial System” (INFORM), nr INFORM-763866, projekt finansowany przez Komisję Europejską (2017–2019); „Diversity of Enforcement Titles in Cross-border Debt Collection in the EU” (EU-En4s), nr JUST-JCOO-AG-2018, projekt finansowany przez Komisję Europejską (2019–2022); „Digital Communication and Safeguarding the Parties’ Rights: Challenges for European Civil Procedure” (DIGI-GUARD), nr 101046660 – JUST-2021-JCOO, projekt finansowany przez Komisję Europejską (od 2022 r.). Efektem podejmowanych w CBKE prac badawczych są znaczące publikacje pracowników i doktorantów w postaci monografii, artykułów w czasopismach naukowych oraz rozdziałów w pracach zbiorowych – polskich i zagranicznych. Wyniki prowadzonych badań prezentowane są także w formie referatów wygłaszanych na krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. Jednocześnie centrum jest organizatorem wielu konferencji naukowych, seminariów i spotkań tematycznych o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Ważnym elementem działalności CBKE jest także rozwijanie współpracy z licznymi zagranicznymi ośrodkami naukowymi, m.in. w Czechach (Uniwersytet Masaryka w Brnie), na Litwie (Uniwersytet Wileński), w Belgii (Uniwersytet w Leuven), w Niemczech (Uniwersytet im. Georga Augusta w Getyndze), na Węgrzech (Uniwersytet Korwina w Budapeszcie) i we Włoszech (Uniwersytety w Genui i w Padwie).

W ramach obchodów 20. rocznicy powstania CBKE w dniach 14–15 października 2022 r. odbyła się konferencja naukowa „Prawo nowych technologii we Wrocławiu”, zorganizowana przez CBKE i działające przy nim Studenckie Koło Naukowe Blok Prawa Komputerowego LegalNet. Konferencja miała na celu prezentację efektów dotychczasowej działalności badawczej CBKE, a także podjęcie dyskusji nad aktualnymi kierunkami rozwoju różnych dziedzin prawa pod wpływem dynamicznego postępu technologicznego. Patronat honorowy nad konferencją objęli Rzecznik Praw Obywatelskich, dyrektor Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej we Wrocławiu, dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej we Wrocławiu, dziekan Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu, prezes Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu, prezes Stowarzyszenia Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej, przewodnicząca Rady Izby Komorniczej we Wrocławiu, dyrektor Ośrodka Naukowo-Szkoleniowego przy Krajowej Radzie Komorniczej, Currenda sp. z o.o., a także kancelaria prawna Traple Konarski Podrecki i Wspólnicy. Konferencja zgromadziła przedstawicieli środowiska naukowego oraz prawników praktyków – sędziów, adwokatów, radców prawnych, komorników, notariuszy.

Z referatami otwierającymi obrady konferencji wystąpili prof. em. dr dr h.c. Wolfgang Kilian (Uniwersytet w Hanowerze), pomysłodawca powstania CBKE, oraz prof. dr hab. J. Gołaczyński, którzy przedstawili etapy rozwoju i najważniejsze osiągnięcia jednostki w latach 2002–2022. Dalsza część programu pierwszego dnia konferencji obejmowała wystąpienia specjalistów z dziedziny prawa nowych technologii reprezentujących różne ośrodki naukowe oraz praktykę prawniczą. Wygłoszone referaty zostały poświęcone wieloaspektowej problematyce informatycznych instrumentów poszukiwania informacji o dłużnikach, informatyzacji administracji publicznej, koncepcji dokumentu 3.0, identyfikacji na podstawie danych biometrycznych, wyzwań związanych z zastosowaniem sztucznej inteligencji, elektronicznych akt komorniczych, ochrony danych osobowych w obrocie elektronicznym, reklamy internetowej w świetle projektu aktu o usługach cyfrowych, umów o świadczenie usług na przykładzie usług chmurowych, wpływu nowych technologii na prawo spadkowe, zdalnych posiedzeń sądowych, normatywnych wzorców umów spółek handlowych, wykorzystania technologii informatycznych w praktyce notarialnej, a także roli prawnika w społeczeństwie informacyjnym. W gronie referentów znaleźli się: dr hab. Wojciech Wiewiórowski (Uniwersytet Gdański, zastępca Europejskiego Inspektora Ochrony Danych), dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska, prof. US (Uniwersytet Szczeciński), prof. dr hab. Grażyna Szpor (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), dr hab. Marek Świerczyński, prof. UKSW (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), dr Zbigniew Więckowski (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), dr hab. Dariusz Szostek, prof. UŚ (Uniwersytet Śląski), prof. dr hab. Mariusz Jabłoński (Uniwersytet Wrocławski), dr hab. Joanna Studzińska (Akademia Leona Koźmińskiego), dr hab. Grzegorz Sibiga, prof. INP PAN (Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk), dr inż. Kajetan Wojsyk (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), adw. Xawery Konarski (Izba Adwokacka w Krakowie), r. pr. dr Wojciech Dubis (Okręgowa Izba Radców Prawnych we Wrocławiu), adw. Aleksandra Glanc-Gołaczyńska (Izba Adwokacka we Wrocławiu), prof. dr hab. Mariusz Załucki (Krakowska

Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego), dr hab. Aneta Arkuszewska, prof. UR (Uniwersytet Rzeszowski), dr hab. Anna Kościółek, prof. UR (Uniwersytet Rzeszowski), dr hab. Marek Leśniak, prof. UW (Uniwersytet Wrocławski), not. Anna Dańko-Roesler (prezes Stowarzyszenia Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej), dr Arkadiusz Bieliński (Uniwersytet w Białymstoku), dr Dominik Lubasz (Okręgowa Izba Radców Prawnych w Łodzi), dr hab. Monika Namysłowska, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki), adw. dr Berenika Kaczmarek-Templin (Izba Adwokacka we Wrocławiu).

Drugi dzień konferencji został przeznaczony na sesję z udziałem doktorantów i studentów. Wystąpienia przygotowane przez młodych adeptów prawa nowych technologii poprzedziła prezentacja dokonań SKN BPK LegalNet z zaakcentowaniem jego roli w popularyzacji prawnych aspektów zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych wśród studentów Uniwersytetu Wrocławskiego. Zagadnienia rozwinięte w referatach dotyczyły m.in. wytycznych WCAG 2.0 i narzędzi *legal design*, ochrony prywatności i danych osobowych w kontekście rozwoju nowych technologii ze szczególnym uwzględnieniem neurotechnologii, posiedzeń zdalnych w postępowaniu cywilnym, automatyzacji sądownictwa, prawa własności intelektualnej w warunkach kształtowania jednolitego rynku cyfrowego, e-licytacji nieruchomości, roli *trusted flaggers* w walce z nielegalnymi treściami udostępnianymi w Internecie, współczesnych wyzwań prawa konkurencji, regulacji nowych technologii medycznych oraz doręczeń elektronicznych.

Uczestnicy konferencji mieli również możliwość wzięcia udziału w warsztatach na temat „DSA – jak akt o usługach cyfrowych zmieni aktywność internetową obywateli unijnych”, zorganizowanych przez CBKE we współpracy z Komisją Europejską. Celem spotkania było przybliżenie wybranych regulacji aktu o usługach cyfrowych z perspektywy obywatela Unii Europejskiej, w tym zwłaszcza zagadnień cyberbullyingu oraz opartej na algorytmach manipulacji i niedopuszczalnego targetowania. Warsztaty poprowadzili dr Jarosław Greser i mgr Maria Dymitruk.

Referaty wygłoszone podczas konferencji jubileuszowej zostały opublikowane w monografii *Prawo Nowych Technologii. Księga z okazji jubileuszu 20-lecia działalności Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej i Studenckiego Koła Naukowego – Blok Prawa Komputerowego*, red. J. Gołaczyński, Warszawa 2022.